

Kedves Kollégák,

E rövid összefoglalóval szeretném ismertetni Önökkel a romániai, kolozsvári Babeş-Bolyai Egyetemre vonatkozó, 61-es sz. Írásbeli Nyilatkozat tárgyának hátterét.

Az akkori Nemzeti Kisebbségi Főbiztos, Max van der Stoel, által vezetett csapat tagja voltam. Feladatunk annak elemzése volt, hogyan lehetne a Babeş-Bolyai Egyetemet multikulturális és egyben többnyelvű intézménnyé alakítani.

Az érkezésünkkor, 1999-ben, tapasztalt helyzetet röviden így lehetne felvázolni: Kolozsvárt 1959-ig, míg a hatalmon lévő kommunisták erőszakkal nem egyesítették, egy román és egy magyar nyelvű egyetem működött. Ceauşescu bukása után (1989), a kb. 1,5 milliós romániai magyar kisebbség egyértelművé tette egy önálló, magyar nyelvű egyetem újraindítására vonatkozó igényét; ezt számos román kormány elvben elfogadta, de gyakorlatba ültetését megtagadta.

A Főbiztosi Hivatal szándéka mérséklő volt, a Babeş-Bolyai többnyelvűségét teljesen méltányos alapon szerette volna biztosítani. Számos ajánlatot terjesztettünk elő, de ezeket az egyetem sohasem a multikulturalizmus szellemében ültette gyakorlatba, így a három nyelvnek (román, magyar, német – ez utóbbi nem vitatott) sohasem lett végül egyenlő státusa. Valójában a magyarul oktatott tantárgyak változatlanul a jó szándéktól avagy a Szenátus román többségétől függték.

A Babeş-Bolyai Egyetem múlt őszi, parlamentben (Európai Parlamentben - szerk. megj) szervezett kiállítás az egyetem multikulturalizmusa, de nem többnyelvűsége iránti elkötelezettségét volt hivatott bemutatni, az egész vállalkozásból valamiféle kirakathatást árasztva. A fényképekre vetett futó pillantás nyilvánvalóvá tette, hogy a Babeş-Bolyai Egyetemen semmi nem utalt magyar jelenlétre.

Ami az egyetemi autonómiát illeti, az egyetem egyik magas beosztású hivatalnoka kifejezetten állította, hogy az rendkívül korlátozott, és hogy a román kormány dönt minden fontos ügyben, még a magyar nyelv használatára vonatkozóan is. Másrészt, a Babeş-Bolyai Egyetem hitelesen többnyelvűvé tételét az autonómia tiszteletben tartására hivatkozva utasítják el. Mindkettő nem lehet igaz.

A magyar tannyelvű egyetem újraindítására vonatkozó igénynek tehát semmi köze az "etnikai szeparatizmushoz", sokkal inkább a romániai magyar közösség tehetetlenségét fejezi ki azzal szemben, hogy a román állam képtelen az ország többnyelvű jellegét tiszteletben tartani, illetve felismerni, hogy az egynyelvű multikulturalizmus zsarnoki, antidemokratikus hozzáállásra utal.

Tisztelettel :
György Schöpflin
EP képviselő